

УДК 159.9:37

DOI: 10.32342/3041-2196-2024-2-28-9

М.О. ЧУВАСОВ,
доктор філософії, докторант,
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка (м. Кропивницький)

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ СУПРОВІД ДІАГНОСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ

Виходячи з сучасних реалій і вимог суспільства, провідним завданням професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів слід вважати формування і розвиток особистості учителя, що передбачає комплексну психолого-педагогічну підтримку діагностичної діяльності, варіативне використання ним усієї сукупності основних теоретичних положень і практичних умінь, бачення проблеми в педагогічних явищах, розуміння інших, готовність стати на позицію учня, здатність до педагогічної рефлексії, критичної оцінки самого себе в різних планованих і спонтанно виникаючих педагогічних ситуаціях.

Мета дослідження: розкрити сутність поняття «супровід діагностичної діяльності» та розглянути основні положення психолого-педагогічної підтримки підготовки майбутніх учителів до діагностичної діяльності. Методи дослідження: аналіз, синтез і систематизація філософських психолого-педагогічних і методичних досліджень, присвячених проблемі психолого-педагогічного супроводу діагностичної діяльності майбутніх учителів, формуванню готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, зокрема, формуванням їхньої готовності до діагностичної діяльності у процесі професійної підготовки в університеті, для вивчення стану проблеми та теоретичного обґрунтування потреби в ній; порівняльний аналіз, узагальнення, що вможливають виокремлення основних положень психолого-педагогічної підтримки підготовки майбутніх учителів до діагностичної діяльності.

У ході дослідження виявлено, що супровід діагностичної діяльності – це психолого-педагогічна підтримка, яка розглядається як діяльність, що забезпечує урахування індивідуальних можливостей та здібностей учасників професійної підготовки; сприяє розвитку того особливого, своєрідного, що закладено в особистості від природи або що було придбано нею в індивідуальному досвіді. Відносно діагностичної діяльності процес психолого-педагогічного супроводу важливо трактувати як сукупність діагностичних засобів, процедур, способів, які забезпечують створення необхідної емоційної сприятливої атмосфери й толерантних стосунків у ході міжособистісного спілкування, що є основою індивідуального, психологічного й професійного розвитку майбутніх педагогів, продуктивного використання діагностичного інструментарію на принципах педагогічної взаємодії, співпраці й співтворчості. Методичний супровід професійної підготовки студентів до діагностування забезпечує умови для набуття ними досвіду діагностики та самодіагностики індивідуального забезпечення професійного розвитку, розуміння їх значущості в професійному становленні й підвищення результативності професійної підготовки в формуванні їхньої готовності до діагностичної діяльності. У ході професійної підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності психолого-педагогічний супровід діагностичної діяльності забезпечує логічний узаємозв'язок дій, процесів, закономірностей. Викладач як суб'єкт діагностування активізує механізм реалізації діагностичних процедур: потреби, мотиви, стимули, ресурси, резерви, активні дії студентів (об'єктів діагностики), установлює зворотний зв'язок і контролює дії всіх учасників професійної підготовки.

Ключові слова: психолого-педагогічний супровід, діагностична діяльність, майбутні учителі, індивідуальна освітня траєкторія, готовність до діагностичної діяльності.

Постановка проблеми. Освіта, як сфера підготовки висококваліфікованих майбутніх учителів математичної освітньої галузі, поступово змінює орієнтацію від передачі постійно накопиченої інформації на оволодіння способами й засобами творчого мислення й діагностичної діяльності. При цьому головним стає не обсяг знань, а вміння самостійно оперувати своїми знаннями й застосовувати їх у практичній діяльності.

З огляду на сучасні реалії і вимоги суспільства, провідним завданням професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів слід уважати формування й розвиток особистості вчителя, що передбачає комплексну психолого-педагогічну підтримку діагностичної діяльності, варіативне використання ним усієї сукупності основних теоретичних положень і практичних умінь, бачення проблеми в педагогічних явищах, розуміння інших, готовність стати на позицію учня, здатність до педагогічної рефлексії, критичної оцінки самого себе в різних планованих педагогічних ситуаціях і таких, що виникають спонтанно.

Аналіз останніх публікацій показав, що питанням психолого-педагогічної підтримки приділяли увагу багато науковців. А. Виселко, розглядаючи психолого-педагогічний супровід адаптації іноземних студентів, акцентує увагу педагогічній і психологічній підтримці. Педагогічна підтримка спрямована на «визначення інтересів, цілей, можливостей і шляхів подолання студентських проблем, що заважають їм самостійно досягти бажаних результатів у професійно-навчальній діяльності, самоактуалізуватися в ній» [Виселко, 2017, с. 70].

Психологічну складову супроводу іноземних студентів А. Виселко визначає як «забезпечення психологічної безпеки студентів, озброєння їх ресурсами для самостійної протидії різним негативним впливам, а також уміннями формувати власний спосіб самозахисту й самовдосконалення шляхом свідомого цілеспрямованого навчання; досягнення фізичного, душевного й соціального пристосування до навколишнього середовища» [Виселко, 2017, с. 70].

О. Савченко акцентує увагу на тому, що «навчально-виховний процес має ґрунтуватися на діагностичній основі» [Савченко, 2013, с. 20], оскільки вивчення психічних і пізнавальних можливостей учнів потрібне для «комплектування класів за рівнем розвитку; обґрунтованого й перспективного застосування диференційованих завдань у межах певного розділу чи теми; вчасної і, по-можливості, точної корекційної роботи з різними групами дітей; надійного контролю й корекції психічного розвитку особистості» [Савченко, 2013].

На думку С. Мартиненко, супровід діагностичної діяльності це: «Володіння знаннями і вміннями пізнати дитину, вивчати її індивідуальні особливості, навчальні можливості, встановлювати пізнавальні потреби й інтереси, визначати перспективи особистісного розвитку і зростання, передбачати труднощі в навчанні, вихованні та розвитку» [Мартиненко, 2010 с. 85].

У контексті нашого дослідження нам близька позиція О. Савченко, яка супровід діагностичної діяльності визначає як спільну професійну діяльність «суб'єктів, під час якої здійснюється опанування нового змісту і технологій навчання та виховання учнів; педагогічною системою, технологією» [Савченко, 2013].

Висновки І. Новик суголосні з нашим дослідженням: «сутність поняття «діагностичний супровід» науковець розуміє як сукупність взаємопов'язаних дій, діагностичних методів, прийомів і засобів, спрямованих на діагностику пізнавальних інтересів молодших школярів та визначення перспектив для їхнього розвитку» [Новик, 2016].

Мета статті: розкрити сутність поняття «супровід діагностичної діяльності» та розглянути основні положення психолого-педагогічної підтримки підготовки майбутніх учителів до діагностичної діяльності.

Методи дослідження: аналіз, синтез і систематизація філософських психолого-педагогічних і методичних досліджень, присвячених проблемі психолого-педагогічного супроводу діагностичної діяльності майбутніх учителів, формуванню готовності майбутніх педагогів до діагностичної діяльності, зокрема, формуванням їхньої готовності до діагностичної діяльності у процесі професійної підготовки в університеті, для вивчення стану проблеми та теоретичного обґрунтування потреби в ній; порівняльний аналіз, узагальнення, що вможливають виокремлення основних положень психолого-педагогічної підтримки підготовки майбутніх учителів до діагностичної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Супровід діагностичної діяльності в своєму змісті об'єднує організацію психолого-педагогічного і методичного забезпечення діагностуван-

ня, створення програми моніторингу, контролю й оцінки якості досягнутих результатів, способи стимулювання діагностичної діяльності, прогнозування подальшого вдосконалення системи професійної підготовки у формуванні готовності майбутніх учителів до діагностичної діяльності.

Супровід діагностичної діяльності – це психолого-педагогічна підтримка, яка розглядається як діяльність, що забезпечує урахування індивідуальних можливостей і здібностей учасників професійної підготовки; сприяє розвитку того особливого, своєрідного, що закладено в особистості від природи або що були набуті нею в індивідуальному досвіді. Цей процес поєднує в собі багатокомпонентну структуру, яка унаочнена на рис. 1.

Рис. 1. Супровід діагностичної діяльності майбутніх учителів

Важливою метою вхідного анкетування є виявлення рівня професійних і особистісних очікувань студентів. Організація діагностичного середовища є створенням сприятливої психологічної атмосфери, умов для спілкування й обміну інформацією. Це середовище забезпечує кожному учаснику діагностування захищеність і психологічний комфорт, зняття тривожності та емоційної напруги. Дії викладача мають бути спрямовані на обговорення актуальних проблем діагностики й самодіагностики, розбір діагностичних ситуацій і процедур, що формує установку на діагностування і продуктивне спілкування в ході нього.

Розв'язання завдань і реалізація діагностичних дій залежить від грамотного методичного використання діагностичних технологій та інструментарію. При цьому зусилля учасників діагностичної діяльності мають бути спрямовані на опанування різноманітними способами діагностичних дій, реалізації процедур і збору необхідних даних про стан професійної підготовки та професійного зростання студентів.

Методичні зусилля викладачів мають бути спрямовані на створення системи моніторингу, контролю й оцінки продуктивності професійної підготовки й об'єктивної інформації про індивідуальні досягнення студентів; забезпечення ефективного управління діагностичною діяльністю, прийняття раціональних рішень на основі зібраних даних; прогнозування подальшого розвитку організації професійної підготовки й професійного становлення майбутніх учителів.

Основними елементами супроводу діагностичної діяльності має бути:

- нормативно-правова база (інструкції, положення, регламенти, рекомендації);
- діагностичні технології;
- діагностичний інструментарій;
- програми моніторингу і контролю;

- процедури оцінки якості професійної підготовки й досягнень студентів;
- прогноз на основі зібраних діагностичних даних.

Важливу роль у цьому процесі відіграє психолого-педагогічний супровід діагностичної діяльності, яке потребує методичної грамотності викладача. М. Кондрашов стверджує, що «психолого-педагогічний супровід спрямований на збереження й культивування різноманітності, підтримки й розвитку індивідуальності, вивчення індивідуального стилю навчально-пізнавальної діяльності кожного учасника освітнього процесу й надання адресної допомоги кожному студенту у вирішенні тих або інших проблем, подолання труднощів, що виникають» [Кондрашов, 2019]. Раціональне використання можливостей цього процесу в організації діагностичної діяльності позитивно впливає на її продуктивність, збір необхідної діагностичної інформації, вимір продуктивності впливу професійної підготовки в професійному зростанні майбутніх педагогів.

Стосовно діагностичної діяльності процес психолого-педагогічного супроводу, то його важливо трактувати як сукупність діагностичних засобів, процедур, способів, які забезпечують створення необхідної емоційної сприятливої атмосфери й толерантних стосунків під час міжособистісного спілкування, що є основою індивідуального, психологічного й професійного розвитку майбутніх педагогів, продуктивного використання діагностичного інструментарію на принципах педагогічної взаємодії, співпраці й співтворчості. Психолого-педагогічний супровід базується на методологічних підходах до діагностичної діяльності, методологічними положеннями яких є:

- студент стає суб'єктом професійної підготовки, якщо пріоритет надається його індивідуальності й суб'єктності;
- діагностична діяльність, її технології та інструментарій співвідносяться з закономірностями професійного становлення майбутніх педагогів;
- зміст діагностичної діяльності, її педагогічний дизайн відповідає сучасним вимогам й інноваційним досягненням у сфері діагностики й самодіагностики, з урахуванням можливостей і здібностей учасників професійної підготовки;
- психолого-педагогічний супровід спрямовано на забезпечення сприятливого емоційного клімату, доброзичливих взаємостосунків у системі «викладач – студенти»;
- засоби та методи психолого-педагогічного супроводу базуються на індивідуальному досвіді взаємодії та стосунків студентів, з урахуванням стратегії їхнього індивідуального розвитку, потреби в діагностиці й самодіагностиці рівня власного професійного зростання, а також прагнення до самоорганізації й самоствердження в педагогічній сфері.

Супровід підготовки до діагностичної діяльності позитивно впливає на об'єктивність діагностичної інформації, слугує основою своєчасної допомоги студентам в професійному становленні й оптимізації продуктивності впливу професійної підготовки на цей процес. Супровід забезпечує рух студентів згідно з їх індивідуальною освітньою траєкторією, що стимулює реалізацію стратегії їхнього професійного становлення. Він підтримує головні напрями діагностичної діяльності:

1. Психолого-професійну діагностику, мета якої – виявлення можливостей та здібностей студентів у професійній сфері, характеру мотивації, інтересів, потреб, установок з урахуванням чого проектується професійна підготовка майбутніх педагогів; збір даних реалізується за допомогою комп'ютерних технологій і технічних засобів для оцінки їхньої готовності до діагностичної діяльності; моніторинг розвитку професійних якостей кожного студента (збір діагностичної інформації щодо емоційної адаптованості, інтелектуальної і комунікативної активності, пізнавальної самостійності, рефлексивності й креативності тощо). Діагностичні дані з цього напрямку дозволяють створити індивідуально-психологічний портрет кожного студента та вибрати шляхи вироблення стратегії професійного зростання в умовах професійної підготовки у закладах вищої освіти. Банк даних створюється за допомогою тестових методик, набору методів діагностики рівнів сформованості готовності студентів до діагностичної діяльності.

2. Проведення діагностичного консультування, мета якого – опанування навичок аналізу відповідності власних властивостей і якостей до вимог обраної сфери професійної діяльності. Психолого-педагогічне консультування як форма супроводу діагностичної діяльності допомагає вибору раціональних шляхів професійної самореалізації майбутніх педагогів.

3. Проведення психолого-педагогічної корекції, яка спрямована на підготовку студентів до організації й координації власних зусиль, подолання труднощів, що виникають в ході освітнього процесу, пошуку способів оптимального розв'язання навчальних проблем, подолання впливу негативних факторів на професійний розвиток і якість професійної підготовки.

Означені напрями психолого-педагогічного супроводу коректують етапи індивідуального супроводу, яке допомагає майбутнім педагогам зрозуміти його сутність й діагностичних дій:

– діагностики сутності проблеми, що виникає у ході освітнього процесу й діагностичної діяльності;

– вибору способів, методів, засобів і ресурсів досягнення запланованого результату;

– вибору оптимального варіанту розв'язання проблеми;

– своєчасної допомоги й підтримки з боку викладача в розв'язанні проблем.

Під час збору діагностичної інформації щодо розв'язання навчальних проблем супроводу важливо обговорювати позитивні й негативні її аспекти, різні варіанти розв'язання, прогнозування ефективного її результату. Увага викладача акцентується на наданні допомоги студентам у розробленні програм індивідуального супроводу діагностичної діяльності; створення оптимальних умов для використання діагностичної інформації в професійному розвитку власної особистості й забезпечення продуктивності професійної підготовки в їх професійному зростанні. Педагогічна допомога має особливе значення в реалізації плану діагностичних дій, оцінки зібраних даних, проміжних і кінцевих результатів.

Методичний супровід професійної підготовки студентів до діагностування забезпечує умови для набуття ними досвіду діагностики та самодіагностики індивідуального супроводу професійного розвитку, розуміння їх значущості в професійному становленні й підвищення результативності професійної підготовки в формуванні їхньої готовності до діагностичної діяльності.

Методичний супровід має етапний характер і співвідноситься з етапами професійної підготовки й діагностичної діяльності. Супровід у педагогічній практиці закладів вищої освіти реалізується в кілька етапів:

– виявлення професійних мотивів, потреб, інтересів студентів;

– постановка мети й завдань професійного становлення майбутніх педагогів і розуміння ролі діагностичної діяльності в цьому процесі;

– пошук власних ресурсів і розроблення планів індивідуального зростання в умовах професійної підготовки;

– створення психологічного комфорту для збору діагностичної інформації, її аналізу, оцінки, корекції й обліку в професійному розвитку власної особистості;

– коректування стратегії індивідуального розвитку студентів на основі обліку діагностичних даних в умовах психолого-педагогічного супроводу діагностичної діяльності.

Ці етапи базуються на психолого-педагогічній спрямованості методичного супроводу діагностичної діяльності, стимулює її результативність й об'єктивність у створенні банку діагностичних даних, на основі яких реалізується вибір напрямів подальшого вдосконалення освітнього процесу й професійного розвитку майбутніх педагогів. Важлива роль при цьому належить викладачу, який має володіти методичною культурою й методикою педагогічної підтримки, від чого залежить ефективність виконання ним різноманітних функцій діагностичної діяльності й індивідуального супроводу діагностичних дій студентів. У ході реалізації супроводу діагностичної діяльності викладач виконує функції:

– методичну – створення необхідних засобів реалізації діагностування продуктивності професійної підготовки у професійному зростанні майбутніх педагогів (програм, діагностичних завдань, процедур, діагностичного інструментарію, технічних засобів, моделювання процедурно-подієвих ситуацій тощо); визначення послідовності діагностичних дій, процедур відповідно до поставленої мети й очікуваних результатів; розробки структури занять із діагностичними елементами, їх проведення; розроблення різноманітних діагностичних технологій і методики (системи контрольних питань, анкет, опитувальних листів, інформаційних карток, тестових матеріалів тощо; вивчення вихідних даних їх потреб, мотивів, очікувань, побоювань і причин, що їх викликають); діагностування навчальних досягнень, визначення мети діагностичної діяльності; програм спостереження за ходом освітнього процесу й професійним розвитком студентів; аналізу досягнутих результатів та їх коректування, за необхідності; розробки методичних рекомендацій на допомогу студентам й викладачам в організації й реалізації діагностичної діяльності;

– організаційну – забезпечення атмосфери зацікавленості, довіри й підтримки; стимулювання установки й мотивації на своєчасну діагностику й самодіагностику різними інтерактивними методами й діагностичними процедурами за допомогою діагностичного інструментарію;

– комунікативну – організація спілкування й обмін досвідом протягом всього діагностичного процесу; комунікації, особливо на початку, і підтримки толерантних і партнерських взаємин; формування позитивно-емоційного настрою, атмосфері взаємоповаги й взаємодопомоги, відчуття причетності до колективу;

– функцію контролю за організацією й моніторингом реалізації професійної підготовки та її впливу на професійне зростання студентів (аналіз виконаних діагностичних завдань і процедур, коментування діагностичних дій і досягнутих результатів; урахування термінів виконання завдань);

– рефлексивну функцію – створення проблемно-діагностичних ситуацій; організація рефлексії з метою аналізу результатів діагностики й самодіагностики, розуміння їх ролі в професійному становленні студентів, причин, що позитивно чи негативно впливають на їх професійний розвиток, які викликають ці причини та шляхів розв'язання проблем; розуміння того, що необхідно знати й уміти.

Виконуючи ці функції, викладач організує діагностичну діяльність, стимулює активність дій студентів, позитивну мотивацію на діагностику та самодіагностику продуктивності діагностичних дій; використання діагностичних даних в освітньому процесі й створенні необхідних умов для професійного самовираження, самоствердження студентів, для розроблення стратегії індивідуального професійного становлення в умовах закладу вищої освіти.

Висновки. У ході професійної підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності психолого-педагогічний супровід діагностичної діяльності забезпечують логічний узаємозв'язок дій, процесів, закономірностей. Викладач як суб'єкт діагностування активізує механізм реалізації діагностичних процедур: потреби, мотиви, стимули, ресурси, резерви, активні дії студентів (об'єктів діагностики), установлює зворотний зв'язок і контролює дії всіх учасників професійної підготовки. Ефективність підготовки майбутніх педагогів до діагностичної діяльності зумовлюється системою діагностичних дій у спеціально створених педагогічних умовах є процесом узаємодії цих умов, засобів, діагностичного інструментарію саморозвитку кожного студента для формування його готовності до діагностичної діяльності.

Список використаних джерел

- Бітянова, М. (2007). *Психолог у школі: зміст діяльності й технології*. Київ: Главник.
- Галузяк, В.М., Холковська, І.Л. (2015) *Педагогічна діагностика: курс лекцій*. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД».
- Виселко А.Д. (2017). Психолого-педагогічний супровід адаптації іноземних студентів. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія»*. Педагогічні науки, 2(14), 69–73. doi: 10.32342/2522-41-5-2017-0-14-69-73
- Кондрашова, Л. В. (2012). Концептуальна модель технології підготовки до професійної діяльності в системі дидактичної взаємодії «викладач – студент». *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 107 (1), 11–20.
- Кондрашов, М.М. (2019). *Управління якістю підготовки майбутніх учителів до успішної професійної діяльності: теоретико-методичний аспект*. Черкаси: ФОП Гордієнко Є.І. 458 с.
- Мартиненко, С.М. (2010). *Основи діагностичної діяльності вчителя початкової школи*. Київ: Сім кольорів.
- Новик І.М. (2018) *Підготовка майбутніх учителів початкових класів до діагностичного супроводу розвитку пізнавальних інтересів молодших школярів* (Дис. канд. пед. наук). Київський університет імені Бориса Грінченка. Київ.
- Савченко, О.Я. (2013). *Дидактика початкової освіти*. Київ: Грамота.
- Стрельцова, В.Ю. (2008). Соціально-педагогічний супровід процесу соціальної адаптації студентів творчих спеціальностей до умов культурно-освітнього середовища. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*, 3, 27–32.
- Bauer, E., Fischer, F., Kiesewetter, J., Shaffer, D., Fisher, M., Zottmann, J., Sailer, M. (2020). Diagnostic activities and diagnostic practices in medical education and teacher education: An interdisciplinary comparison. *Frontiers in Psychology*, 11: 562665. doi: 10.3389/fpsyg.2020.562665

References

- Bauer, E., Fischer, F., Kiesewetter, J., Shaffer, D., Fisher, M., Zottmann, J., Sailer, M. Diagnostic activities and diagnostic practices in medical education and teacher education: An interdisciplinary comparison. *Frontiers in Psychology*, vol. 11, AN: 562665. doi: 10.3389/fpsyg.2020.562665
- Bitianova, M. (2007). *Psykholog u shkoli: zmistdiialnosti y tekhnologii* [Psychologist at school: contents, activities and technologies]. Kyiv, Hlavnuk Publ., 159 p. (In Ukrainian).
- Haluziak, V.M., Kholkovska, I.L. (2015) *Pedahohichna diahnostryka: kurs lektsii* [Pedagogical diagnostics: a course of lectures]. Vinnytsia, Nilan LTD Publ., 155 p. (In Ukrainian).
- Kondrashov, M.M. (2019). *Upravlinnia yakistiu pidhotovky maibutnikh uchyteliv do uspishnoi profesiinoi diialnosti: teoretyko-metodychnyi aspekt* [Management of the quality of training of future teachers for successful professional activity: theoretical and methodological aspect]. Cherkasy, PE Hordiienko Ye.I., 458 p. (In Ukrainian).
- Kondrashova, L.V. *Kontseptualna model tekhnologii pidhotovky do profesiinoi diialnosti v systemi dydaktychnoi vzaiemodii «vykladach – student»* [Conceptual model of the technology of training for professional activity in the didactic interaction system “teacher – student”]. *Academic Notes. Series: Pedagogical Sciences*, 2012, no. 107(1), pp. 11–20. (In Ukrainian).
- Martynenko, S.M. (2010). *Osnovy diahnostychnoi diialnosti vchytelia pochatkovoï shkoly* [Basics of diagnostic activity of the primary school teacher]. Kyiv, Sim koloriv Publ., 262 p. (In Ukrainian).
- Novyk, I.M. (2018). *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv do diahnostychnoho suprovodu rozvytku piznavalnykh interesiv molodshykh shkoliariv. Kand. Diss.* [Training of future primary school teachers in trouble-shooting monitoring of development of cognitive interests by primary schoolchildren. Cand. Diss.]. Kyiv, 240 p. (In Ukrainian).
- Savchenko, O. Ya. (2013). *Dydaktyka pochatkovoï osvity* [Didactics of primary education]. Kyiv, Hramota Publ., 504 p. (In Ukrainian).
- Streltsova, V.Yu. *Sotsialno-pedahohichnyi suprovod protsessu sotsialnoi adaptatsii studentiv tvorchykh spetsialnostei do umov kulturno-osvitnoho seredovyshcha* [Social and pedagogical support of the process of social adaptation of students of creative specialties to the conditions of the cultural and educational environment]. *Social pedagogy: theory and practice*, 2008, no. 3, pp. 27–32. (In Ukrainian).
- Vyselko, A.D. Psychological and pedagogical support of foreign students' adaptation. *Bulletin of Alfred Nobel University. Series: Pedagogy and Psychology*, 2017, no. 2(14), pp. 69–73. (In Ukrainian).

PSYCHOLOGICAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF DIAGNOSTIC ACTIVITIES OF FUTURE TEACHERS

Chuvashov Mykhailo, Doctor of Philosophy in Educational and Pedagogical Sciences, doctoral student, Volodymyr Vynnychenko Central State University, Kropyvnytskyi.

e-mail: mochasov@gmail.com.

ORCID: 0000-0002-2024-9095

DOI: 10.32342/3041-2196-2024-2-28-9

Keywords: *psychological and pedagogical support, diagnostic activity, future teachers, individual educational trajectory, readiness for diagnostic activity.*

Based on modern realities and requirements of society, it is considered that the leading task of professional and pedagogical training of future teachers should be the formation and development of the teacher's personality, which involves comprehensive psychological and pedagogical support for diagnostic activity, variable use of the entire set of basic theoretical provisions and practical skills, vision of the problem in pedagogical phenomena, understanding of others, readiness to take the position of a student, and ability for pedagogical reflection, for critical assessment of oneself in various planned and spontaneously arising pedagogical situations.

The purpose of the study is to reveal the essence of the concept of “support for diagnostic activity” and to consider the main provisions of psychological and pedagogical support for the preparation of future teachers for diagnostic activity.

Research methods are as follows: analysis, synthesis and systematization of philosophical, psychological and pedagogical, and methodical studies devoted to the problem of psychological and

pedagogical support of diagnostic activity of future teachers, formation of readiness of future teachers for diagnostic activity, in particular, formation of their readiness for diagnostic activity in the process of professional training at university, to study the state of the problem and theoretical justification of the need for it; comparative analysis, generalizations, which make it possible to highlight the main provisions of psychological and pedagogical support for the training of future teachers for diagnostic activities.

In the course of the research, it was found that the support of diagnostic activity is psychological and pedagogical support, which is considered as an activity that ensures the consideration of individual capabilities and abilities of the participants of professional training; contributes to the development of that special, peculiar thing that is embedded in the personality from nature or that was acquired with individual experience. Regarding diagnostic activities, it is important to interpret the process of psychological and pedagogical support as a set of diagnostic tools, procedures, and methods that ensure the creation of the necessary emotionally favourable atmosphere and tolerant relations during interpersonal communication, which is the basis of individual, psychological and professional development of future teachers, as well as productive use of diagnostic tools based on the principles of pedagogical interaction, cooperation and co-creation.

Methodical support of professional training of students for diagnosis provides conditions for them to acquire experience of diagnosis and self-diagnosis of individual support of professional development, understanding of their importance in professional formation and increasing the effectiveness of professional training in forming their readiness for diagnostic activity. In the course of professional training of future teachers for diagnostic activities, psychological and pedagogical support of diagnostic activities ensures a logical relationship of actions, processes, and regularities. The teacher as a subject of diagnosis activates the mechanism of implementation of diagnostic procedures: needs, motives, incentives, resources, reserves, and active actions of students (objects of diagnosis), establishes feedback and controls the actions of all participants of professional training.

*It has been **concluded** that the effectiveness of preparing future educators for diagnostic activity is determined by a system of diagnostic actions implemented under specially created pedagogical terms. This process involves the interaction of these terms, tools, and diagnostic self-development instruments for each student to foster their readiness for diagnostic activity.*

Дата надходження до редакції / Submitted: 12.03.2024

Дата прийняття до публікації / Accepted: 12.11.2024

Дата публікації / Published: 19.12.2024